

A apărut

și se găsește de vânzare la redacția noastră

Legea Timbrului

cu toate modificările aduse până în prezent cu deciziile comisiei timbrului și cu un index alfabetic aranjată de

I. MĂNESCU

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Prețul 100 Lei.**BANCA CENTRALA**

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
S. A. SEDIUL CENTRAL CLUJ

Filiale: Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu, Turda.

Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane. depuneri 120 milioane

A apărut**Legea Contribuțiilor Directe**

cu instrucții oficiale, Dec. Com. Centrale și cu un index alfabetic, ediție aranjată de

I. Mănescu

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Comenziile (se primesc la redacția noastră.

Prețul 130 Lei.**A APĂRUT :****Colecția Oficială de legi și regulamente**

alcătuită de Consiliul Legislativ, Tomul XI, partea I, Legi și partea II-a A și B, regulamente, 1 Ianuarie 1933 - 31 Dec. 1933 ;

costul ambelor volume partea II-a lei 400, - iar al părții I-a, 250 lei.

A apărut :**Enrico Ferri
Sociologia Criminală**

Școala pozitivă de drept penal
Studiu sintetic de

P. Ionescu Muscel

Prefață de **C. G. Rătescu**

București 1934

A APARUT :**Buletinul Legilor**

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile dela publicarea lor oficială sub direcțiunea

D-lui I. MANESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul 700 lei anual

Pentru magistrați și avocați . . . 500 „ „

Plătibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apei Cluj

A apărut :**GEORGE SOFRONIE**

Profesor la Facultatea de drept din Oradea

„Le problème des Limitations du droit de Belligérance“

(extras din „Revista de Drept Public“) București, 1934

* * *

Determinarea agresorului

Considerațiuni asupra Convențiilor dela Londra din 3 Iulie 1933

(extras din „Pandectele Române“) Buc. 1934.

* * *

Tratatul dela Trianon și Acțiunea Revizionistă

Ediția III

Oradea 1934

Anteproiectul Legii de Organizare Judecătorească

Avansările

Sistemul de avansare al anteproiectului legii de organizare judecătorești este:

Pentru primul grad de avansare adică pentru judecător de Tribunal și de procuror se are în vedere clasificarea cu avizul conform al Consiliului magistraturii și fără acest aviz pentru procurori.

Tabloul de clasificare îl formează Consiliul magistraturii după rezultatul examenului de capacitate în ordinea importanței mediilor.

Avizul Consiliului magistraturii se dă, avându-se în vedere: ordinea clasificării, îndeplinirea condițiilor legale, titlurile, activitatea și moralitatea candidatului, statele de serviciu, notele date de șeful imediat ierarhic, de Primul Președinte al tribunalului, de Procurorul General în ce privește pe substituiți și în fine de inspectorul judecătoresc.

Pe lângă aceste condițiuni mai trebuie o cerere de alegerea locului din partea candidatului.

În primul rând trebuie remarcată contradicția în care s'au pus alcătuitoarii anteproiectului.

Art. 88 prexede prin alineatul al doilea că avansările la postul de judecător, procuror etc. „nu se poate face decât în ordinea clasificării”.

Tot acest articol prin aliniatele următoare arată că această ordine poate fi nesocotită de Consiliul magistraturii, bazat pe aprecierea suverană trasă din: titluri, activitate, moralitate, state de serviciu, note date de șefii ierarhici și inspectorul judecătoresc.

Ce se mai alege din ordinea clasificării în acest caz?

Soarta candidatului rămâne nesigură și tot pe seama stăruințelor.

Apoi de ce acest examen de note și moralitate din partea consiliului magistraturii, când înainte de examen, candidatul a fost supus judecării unei comisii de pe lângă Curtea de Apel din București, în privința acestor elemente, și comisii examinatoare.

Eu, care sunt contra menținerii Consiliului magistraturii, ași opina, că dacă candidatul a fost judecat odată de trecutul lui în ce privește moralitatea și sânguința lui la învățătură și apoi la cunoștințele ce le posedă, prin examinarea, Ministrul să fie obligat să țină seamă de cererea celor în ordine clasificați prin mediile obținute la examen.

Ce rost are Consiliul magistraturii în formarea tabloului clasificării, când cea ce-l impune pe candidat, este media obținută la examen?

Numai așa credem că se face o dreptate și

se poate începe formarea caracterului viitorului magistrat lăsându-i-se posibilitatea să vadă că va fi recompensat potrivit calităților și meritelor sale.

Trebuie înlăturată dela început necesitatea stăruințelor și lipsa însușirii simpatice, cerută și celor pe care natura poate nu i-a înzestrat cu o asemenea însușire.

Inegalitate între Candidați.

O inegalitate se creiază, cu sistemul anteproiectului, între candidatul care este deja magistrat (supleant etc.), și cel care nu este încă în magistratură.

Candidatul magistrat este supus la atât de multe condițiuni (activitate, stat de serviciu, note calificative din partea șefilor ierarhici și inspectori) ca să poată fi avansat, judecător, pe când aceste condițiuni, prin forța lucrurilor, nu se pot cere candidatului nemagistrat.

Transferarea.

O chestie de care se preocupă anteproiectul și pe care o pune în concurență cu avansările este **transferarea**. Pentru transferări, anteproiectul, lasă Consiliului magistraturii latitudinea de a decide proporția în care trebuie să fie luată în considerație față de cererile de alegerea locurilor, pentru avansare, cererile de transferare, fără să se mai preocupe de calitățile și însușirile candidatului.

Iată de exemplu cum un candidat numit judecător la o judecătorie pe care nici unul dintre primii candidați clasificați nu a cerut-o, că concură prin transferare la un post dintre cele mai căutate.

Credem că și cererea de transferare trebuie să fie supusă condițiilor cererilor de numire și să concure în mod egal, neputând să se ia locul ales de cel indicat în tabloul de clasificare.

Perimarea examenului.

O altă dispoziție a anteproiectului (art. 88 al. ultim) este: „Examenul dat de avocați și de funcționarii judecătorești se perimă dacă nu au fost numiți în termen de trei ani dela data întocmirii tabloului de clasificare”.

Mai întâi de toate de ce această dispoziție numai pentru avocați și funcționari judecătorești? De ce nu și pentru toți candidați?

Și apoi de ce această perimare? Întru cât sunt ei vinovați că nu au fost numiți.

Motivul arătat prin expunerea de motive, că după trei ani, se șterge din capul candidatului toate cunoștințele de care a dat dovadă că le posedă, ni se pare injustă.

Am înțelege perimarea, bazată pe faptul că în timp de trei ani, candidatul nu a solicitat nici un loc.

Concurența între seriile examinațiilor.

Examene se dau în fiecare an.

Deci în fiecare an vor fi puși pe tablou candidații în ordinea mediilor. Vom avea, tot atâți întâi, al doilea, al treilea etc., câte serii de examinații vor fi.

În cazul acesta cum se va proceda la numirile de judecători?

Oare ordinea de clasificare nu va trebui să fie dublată de ordinea examenilor?

Oare nu ar trebui să se procedeze la numirea celor clasificați în al doilea examen, după epuizarea celor clasificați în întâiul examen? Nu este așa că se cam încurcă lucrurile?

Comisii de recomandare.

La avansarea în posturile de Prim-Președinte de Tribunal, Consilieri de Curte de Apel, procurori de Curte de Apel, Președinți și Prim-Președinți de Curte de Apel se ia în considerație, altfel de tablouri, întocmite de Comisii de recomandare.

Pentru avansările până la gradul de consilier de Curte de Apel, recomandările trebuiesc făcute de o comisie compusă, pentru fiecare circumscripție de Curte de Apel, din 5 membrii între care, întră de drept Primul președinte, Președinții de secție și Procurorul General, iar restul se completează dintre cei mai vechi consilieri. Inspectorii sunt primiți cu vot consultativ.

Această Comisie trebuie să facă recomandări limitate, și anual, având în vedere: statele de serviciu ale magistraților, completate cu aprecierile și observațiile făcute de șefii ierarhici asupra aptitudinii, conduitei, activității judecătorești și științifice a magistraților, asupra hotărârilor venite în judecată instanțelor respective, precum și vechimea în grad și în magistratură.

Tabloul de recomandări se trimite, spre vedere, celor ce îndeplinesc condițiile legii pentru de Comisia primă, au dreptul de apel la Consiliul de recomandări de pe lângă Curtea de Casație, spre a le concentra și aprecia, putând să-l completeze și să șteargă pe cei socotiți ca nedemni.

Cei nemulțumiți de recomandările, făcute de Comisia primă, au dreptul de apel la Consiliul de recomandări de pe lângă Curtea de Casație.

Pentru avansările la posturile de Președinte și Prim-Președinte de Curte de Apel și la postul de Consilier de Curte de Casație, recomandările trebuiesc făcute de o Comisie, compusă din: Primul-Președinte, Procurorul General, Președinții de secție, Inspectorii Judecătorești și 6 Consilieri dela Curtea de Casație.

Acești din urmă candidați n'au dreptul de apel contra nedreptăților ce li s'ar putea face și vechimea în grad și magistratură nu li se

contează. Recomandarea lor se face la alegere.

Consiliul magistraturii nu-și va da avizul decât pentru cei recomandați.

Sistemul recomandărilor, dacă ar putea să aibă o explicație pentru tinerii magistrați, apoi pentru magistrații mai bătrâni, cum sunt Consilierii de Curți de Apel, Președinți și Prim-Președinți de Curți de Apel, pe lângă că nu-și are nici o explicație, dar este și jignitor, jignire dublată de faptul că vechimea lor în grad și magistratură este înlăturată cu totul spre deosebire de ceilalți magistrați, cărora li se iau în considerație această vechime.

Ceva mai mult; nu li se acordă un drept de apel contra nedreptăților ce li s'ar putea face, drept acordat celorlalți magistrați. Consiliul magistraturii sau Ministrul de Justiție, ar putea să fie instanță de apel.

Un înalt magistrat, care a reușit, ca printr-o purtare corectă și exercitarea neexceptionată a profesiei lui, să se mențină și să sue o treaptă așa de înaltă în cariera sa, trebuie să impue dacă nu o garanție, dar cel puțin o soartă egală cu ceilalți magistrați inferiori.

Pentru acești magistrați nici nu ar trebui recomandare. Numărul lor de ani în serviciul dreptății și menținerea lor în grad, ar trebui să fie singura calitate, nu numai de a fi înscris în tablou, dar nici de a i-se cere un aviz din partea Consiliului magistraturii.

Cazurile de disciplină pe care le-a evitat în numărul mare al anilor înșirați în carieră, credem că îi dă însușirea de selecționare, cerută pentru postul ce trebuie să încununeze o carieră nepătată.

Suntem pentru înmulțirea cazurilor de disciplinar și serioasă inspectare. Mergem până acolo ca o comisie compusă din inspectorul judecătorec și superiorii cu care lucrează candidatul, să-l declare de bun în grad și mai mult nu, dar vechimea trebuie respectată și chemată la cinste, nu la jignire. Ceeace trebuie cerut candidatului pentru locul de consilier la Înalta Curte de Casație este maturitatea juridică. Darurile naturii, de a fi simpatic membrilor Curții de Casație, poate fi o calitate pentru aceștia, nu însă pentru justițiabili.

O călcare a ordinii ierarhice.

În ce privește candidații la posturile de mai sus, avem de făcut următoarele observațiuni, anteproiectului.

Se calcă în mod flagrant și nejustificat ordinea ierarhică, pusă în mod expres și categoric de anteproect, când se pun la un loc mai multe grade ierarhice demne de a ocupa un post superior.

Oare ordinea ierarhie este pusă numai pentru ca să se știe cum trebuiesc magistrații să intre în ședință, cum trebuie să-și ocupe locul în ședință și cu ocazia solemnităților? Oare

această ierarhie nu trebuie să fie luată în considerare și cu ocazia avansărilor?

Oare, se consideră fără importanță faptul ca un judecător de ocol sau de ședință etc., care deabia a împlinit stagiul reglementar, să treacă cu flori la pălărie peste președinte, sau peste Primul-Președinte, superiori care până eri i-au dat note calificative și de ordinele căruia a fost obligat să asculte?

Dacă la aceasta se mai adaugă și faptul că judecătorul fiind numit consilier la Curte, și după aceea delegat ca inspector, trebuie să inspecteze pe fostul lui Președinte sau Prim-Președinte se înțelege enormitatea.

Înțeleg procedarea când ar lipsi candidații dintre acestia. Cazul era de importanță în vremurile când superiorii arătați mai sus, erau în mic număr, dar astăzi, când numărul acestora s'a mărit, e de neînțeles că nu se face cel puțin mențiunea, că în lipsa de cereri din partea magistraților mai înalți în grad, să fie acceptați magistrați inferiori cu un număr de ani oarecare.

Tot așa este cazul și cu candidații la posturile de consilier de Curte de Casație. Remarca este cu atât mai importantă pentru acești candidați cu cât ei au o poziție cu totul superioară.

Ce ar fi dacă în armată un sublocotenent ar fi avansat deodată căpitan sau un colonel general comandant de corp de armată?

Avansări pe loc.

Avansări pe loc nu se mai fac în viitor. Ceva mai mult, cele obținute se desființează (art. 148).

În schimb se dau gradații, potrivit vechimii.

Se face însă excepție. Se menține și se crează altele noi pentru anumite categorii de magistrați.

Motivul? Facem loc expunerii de motive: „Ratiunea acestei modificări este pentru a nu se diminua importanța gradelor, găsindu-se în prezent la Judecătoriile de Ocol și Tribunale mulți magistrați cu gradul pe loc de Consilier de Curte de Apel și chiar de Consilier de Casație“.

„Cu toate că principiul modificării este, că un magistrat nu poate să aibă un grad superior funcțiunii ce o îndeplinește, totuși față de importanța unor anumite funcțiuni, s'a admis unele excepțiuni și anume: pentru Primii-Președinți ai Curților de Apel, cari au grad efectiv de Consilieri de Curte de Casație, Prim-Președintele Tribunalului Ilfov, care are gradul efectiv de Președinte de Curtea de Apel și Prim-Procurorul Tribunalului Ilfov, care are gradul efectiv de Consilier de Curte de Apel. Deasemenea s'a excepționat dela acest principiu și magistrații asistenți de pe lângă Curtea de Casație, în scopul de a se putea recruta și menține în această funcțiune elementele valoroase care

nu au posibilitatea de înaintare decât pe locul lor“.

După cum se vede din expunerea de motive, motivul pentru care se desființează gradele și înaintările pe loc existente, este că gradul de Consilier de Curte de Apel și Consilier de Curte de Casație, este **diminuat în importanță** dacă este purtat de Judecător de Ocol, și de magistrații dela tribunale. Nu știm de ce s'a ezitat să se enumere în expunerea de motive: și magistrații de Curți de Apel care poartă gradul de Consilier de Curte de Casație.

Cum se poate spune una ca asta pentru un magistrat care astăzi este judecător de ocol, sau magistrat la tribunal și mâine este primit cu solemnitate, în conformitate cu legea, la postul de Consilier de Curte de Apel, iar magistratul dela Curtea de Apel, la Curtea de Casație?

Intru cât un președinte sau un Prim-Președinte de tribunal înjosește demnitatea gradului de consilier de Curte de Apel, chemat să rezolve, prin judecată, chestiuni de drept de cea mai mare importanță, în comparație cu un magistrat asistent dela Curtea de Casație care nu face alt ceva decât să redacteze hotărâri date de alții și la judecata cărora nu ia parte cu nimic?

De această mare distincție pentru magistrații asistenți?

Nu trebuie uitat că conform art. 122 al. ultim din anteproect, acești magistrați pot fi trecuți fără recomandarea comisiei de recomandări de dreptul, în postul efectiv, de președinte de Tribunal, și consilier de Curte de Apel, cea ce nu a fost admis până acum, pentru nici un alt magistrat, care a purtat un grad de Președinte, Consilier de Curte, etc.

Fără îndoială, că acești magistrați, au merite mari, dar nu pot fi trecuți înaintea magistraților chemați să judece. Ei nu pot fi considerați mai de valoare ca cei cari judecă.

Expunerea de motive mai adaugă: „Salariizarea acestora (a magistraților ce se degradează prin anteproect) se păstrează însă, **deoarece numai ea constituie un drept câștigat**. De ce numai salariizarea constituie un drept câștigat?

De ce un grad dobândit în baza unei legi nu este un drept câștigat?

Degradarea magistraților inamovibili printr'o lege, oare nu constituie o atingere a inamovibilității și face legea anti-constitucională?

Ar putea Inalta Curtea de Casație să întroneze principiul că unui magistrat inamovibil i-se poate lua gradul câștigat printr'un decret regal și pe baza de lege?

Oare, cu modul acesta nu s'ar putea veni mâine cu o lege, care găsind că sunt prea mulți consilieri la Curtea de Casație, un motiv poate mai plauzabil decât chestiunea demnității gradului, să treacă pe ultimii Consilieri numiți la Casație la Curțile de Apel, ca simpli consilieri de Curte de Apel, cu respectarea salariizării?

Nu ne îndoim, că Inalta Curte de Casație,

care a considerat ca anticonstituțională legea prin care s'a micșorat numărul anilor de pensionare a membrilor săi, nu se va da înlături de a considera de asemenea anticonstituțională și legea care degradează pe un magistrat imovibil.

I. Mănescu

Jurisprudențe constituționale

Inalta Curte de Casație și Justiție, S. U.

Decizia No. 4/1934. Președ. C. G. Rătescu, preș.

Constituționalitatea legilor. Asimilarea civililor cu militarii, cu privire la competența de judecată a instanțelor militare prev. prin art. 52 al 7 și 74 al. ul. Cod. Just. Mil. a fost edictată pe bază de criterii generale și obiective, iar nu în vederea unor anumite procese sau persoane izolate, și așa fiind aceste dispozițiuni nu sunt contrarii art. 101 din Constituție.

Considerând că potrivit art. 106 din Noua Constituție, Justiția Militară se organizează prin osebuită lege;

Că, potrivit alin. ultim al art. 137 din aceeași Constituție, se desființează din ziua promulgării sale, acele dispozițiuni din legi, decrete, regulamente și orice alte acte contrare celor înscrise în prezenta Constituție.

Considerând că, prin dispozițiunile art. 52 alin. 7 din Codul de Justiție Militară, existent la promulgarea noiei Constituții se prevede, cu excepțiile arătate la titlul IV al Cărții al II-lea din acel Cod, că sunt justițiabili, de Consiliile de Război în timp de pace funcționarii din Administrațiile și serviciile care depind de Ministerul Armatei, pentru toate crimele, delictele și contravențiile (Contravențiile) ce ar avea înclinare cu serviciile militare lor încredințate, servicii printre care sunt și cele organizate prin Legea din 2 Septembrie 1920 pentru înființarea Oficiului Național al Invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, cum și cele organizate prin decizia Ministerului de Război cu No. 619—1920.

Că potrivit art. 74 alin. 1 din acelaș cod, în nici un caz nu pot avea recurs în Casație contra hotărârilor Consiliilor de Război și Consiliilor de revizuire, militarii și toți ceilalți indivizi arătați la art. 52 din acel cod.

Considerând că prin aceste dispozițiuni nu s'a putut aduce nici o atingere art. 12 din noua Constituție, deoarece prin ele asimilații cu militarii n'au fost sustrași cum pretinde recurentul dela judecătoria ce le dă legea pentru acele infracțiuni, pentru care nu s'a prevăzut, în ce-i privește, prin alte legi alți judecători decât aceea înstituiți prin codul de justiție militară și cari sunt singurii judecători dați lor prin lege pentru acele infracțiuni.

Considerând că după art. 101 din noua Con-

stituție corespunzător art. 36 din cea veche, puterea judecătorească se poate exercita deosebit de Curți și Tribunale și prin jurisdicții speciale cu condiția că aceste jurisdicții să fie create prin anume legi, nu însă în vederea unor anumite procese sau în vederea unor anume persoane.

Considerând că asimilarea civililor cu militarii, — cu privire la competența de judecată a instanțelor militare prevăzute prin art. 52 alin. 7 și 74 alin. 1 din codul justiției Militare — a fost edictată prin acel cod pe baza unor criterii generale și obiective, iar nu în vederea unor anumite procese sau persoane izolate.

Că, astfel fiind, aceste dispozițiuni nu sunt contrare nici art. 101 din Constituție.

Considerând — în ce privește susținerea recurentului că dispozițiunile textelor menționate din codul Justiției Militare ar fi contrare și art. 103 alin. ultim din noua Constituție, — că dacă prin art. 103 din aceea Constituție se declară că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional prin aceasta nu se recunoaște însă numai Curții de Casație competența de a judeca toate recursurile de orice natură, căci Constituția vorbește de dreptul de recurs evident că numai Curtea de Casație ar fi competente a judeca toate recursurile.

Că, astfel fiind, puterea legiuitoare poate institui și alte instanțe pentru judecarea anumitor recursuri, fără a se putea susține că prin aceasta se aduce vre-o atingere principiului constituțional al recunoașterii dreptului de recurs în casare, singurul ce a fost consacrat de noua Constituție din Martie 1923, dată dela care nu se mai poate, prin legi ordinare, ridica dreptul de recurs pentru unele afaceri, după cum se putea în trecut, când dreptul de recurs nu era de ordin constituțional.

Că deci, legiuitorul ordinar n'a admis nici o atingere vre-unui principiu constituțional, când a dispus, prin art. 74 alin. 1 din codul Justiției Militare, că nu pot avea recurs în casație contra hotărârilor instanțelor militare și toți asimilații cu militarii.

Că, astfel fiind, dispozițiunile textelor de lege încriminate nu sunt contrarii dispozițiunilor arătate din noua Constituție și prin consecință, nu sunt abrogate prin art. 137 alin. ultim din noua Constituție ca fiind contrare ei.

Că, deci, motivele de neconstituționalitate fiind neîntemeiate, urmează a se respinge recursul.

Jurisprudențe civile

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.

Decizia No. 368/1934. Președinte: O. Băleanu Consilier

Interpretarea convențiilor. Înțelesul unei convențiuni nu este în funcțiune exclusiv de cuvintele întrebuintate de părți, ci și de întregul complex al împrejurărilor în care a fost încheiat contractul.

Că față de aceste stabiliri Curtea de Apel argumentează că în cuvântul „dări” întrebuintat în clauza cuprinsă în punctul 2 din contract intră toate impozitele (dările), atât cele indirecte cât și cele directe în care intră și dare de pământ, iar împrejurarea că contractul s'a încheiat după 18 zile dela data punerii în aplicare a legii contribuțiilor directe, care schimbă denumirea „darea de pământ” în cea de „impozit agricol” este inoperantă, odată ce părțile au convenit ca și impozitul agricol care de altfel cade în sarcina proprietarului fondului să fie suportat de cumpărătorul materialului lemnos în speță de recurentă și de aceste stabiliri, Curtea ajunge la concluzia, că intimata era în drept să rețină efectele depuse ca garanție de recurentă, deoarece aceasta neîndeplinindu-și obligațiunea de a plăti și impozitul agricol, este în culpă în executarea contractului.

Având în vedere că Societatea recurentă deși formulează, prin petiția de recurs și în memoriul depus în termen șase motive de casare bazate pe rea aplicațiune a legii, exces de putere, omisiune esențială, eroare gravă de fapt, nemotivare și pe greșita interpretare și denaturare a convențiunii, de fapt însă se plânge și susține în esență că, Curtea de Apel prin interpretarea clauzei cuprinse în punct 32 din contract în sensul că societatea ar fi luat asupra sa și ar fi consimțit ca plata impozitului agricol, a denaturat și interpretat greșit termenii clauzei, iar prin aceea că nu motivează soluțiunea sa în această privință, Curtea de Apel a mai săvârșit, o nemotivare;

Considerând, că este necontestat în principiu că atunci, când termenii întrebuintați de părți, sunt clari și neîndoelnici adică nesusceptibili decât de o singură interpretare, instanțele de fond nu pot, sub cuvânt că scrutează intențiunea părților, să răstoarne înțelesul acestor termeni atribuindu-le un înțeles vădit contrariu aceluia ce rezultă din litera lor.

Că însă în cazul când termenii contractului sunt obscuri sau neîndoelnici, deci susceptibili de diferite interpretări, instanțele de fond sunt în drept să interpreteze și să le atribue înțelesul ce după a lor apreciere rezultă din acordul de voință a părților, drept recunoscut de art. 914 cod. civ., potrivit căruia contractul dubios se va interpreta astfel să nu conțină contradicții și să fie valabil;

Considerând de altă parte că înțelesul unei convențiuni nu este în funcțiune exclusiv de cuvintele întrebuintate de părți, chiar dacă aceste privesc izolat, ar fi de natură a indica un asemenea înțeles al contractului, ci și de întregul complex al împrejurărilor în care a fost încheiat, și ca urmare instanțele de judecată pentru a stabili adevărata voință a părților, se pot întemeia nu numai pe interpretarea gramaticală a cuvintelor folosite de părți, ci și pe declarațiunile martorilor și ale părților precum și pe orice alte fapte concludente din care se

poate deduce adevărata intențiune a părților contractante, iar constatarea lor în această privință nu e cenzurabilă de Inalta Curte, dacă este sprijinită de întregul complex al elementelor de apreciere.

Că în asemenea condițiune, Curtea de Apel din suszisa clauză coroborată cu rezultatul probațiunii dela prima instanță și mai ales pe deoparte cu depunerea martorei Gh. Avram fost funcționar al intimatei, care a tradus în limba română din cea ungară contractul tim., iar pe de altă parte cu adresa Ministerului de Domenii din 6 Iulie 1928, No. 180—345, stabilind că recurenta în calitate de cumpărătoare și-a luat obligațiunea de a plăti toate impozitele către Stat, deci și cel agricol, s'a mărginit a interpreta conținutul pct. 32 din contract pe care nu l'a denaturat întru nimic, și întru cât Curtea de Apel motivează suficient asupra acestei constatări, motivele de casare sunt neîntemeiate și ca atare recursul urmează a fi respins.

Inalta Curte de Casație și Justiție. Secția I.

Dec. No. 46—934. Președinte : T. Magheru cons.

Testament conjunct. Condiții de valabilitate. Neîndeplinire. Testament nul. Nu poate fi ratificat prin acceptarea erezilor.

Potrivit §-lui 13 din art ... de lege XVI:1876 numai soții conjugali sunt îndreptățiți să-și exprime ultima voință în unul și acelaș testament privat scris.

Potrivit §-lui 1—6 din aceeași lege, testatorul trebuie să semneze testamentul el însuși, sau unul din martorii cari știu a ceti și scrie, să subscrie pe testament, în calitate de subscriitor al numelui, numele testatorului, iar testatorul trebuie să prevadă testamentul cu punerea degetului.

Din aceste dispozițiuni legale — ad solemnitatem, iar nu ad probationem, — reese că testamentul nesubscris sau nesemnat de testator nu este testament, adică este inexistent în drept.

Ceeace nu există, nu poate fi complectat sau ratificat, în baza principiului **quod ab initio nullum est non producit efectum.**

Prin urmare în speță, testamentul comun din 25 August 1900, nefiind semnat de testatoarea, potrivit principiilor de drept și textelor mai sus citate, era nul de drept, adică inexistent și ca atare nu mai putea fi acceptat ca valabil de erezii.

Așa fiind, numai cu violarea textelor arătat în motivul de casare și cu exces de putere Curtea de fond a decis că testamentul sus menționat, deși nesemnat de testator, totuși întrucât a fost acceptat de erezii, acest vicu a fost înlăturat. Deci aceste motive de casare fiind fondate, recursul urmează a fi admis fără a mai fi necesară examinarea restului de motive și a se casa decizia Curții de Apel, cu trimitere la aceeaș instanță.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. No. 73/934. Președinția Al. Juca, Președinte

Acțiune în justiție întrerupând o prescripție. In ce caz ea poate opera prescripția și cu privire la altă acțiune posterioară. Aplicațiune în cazul unei acțiuni prin care s'a cerut capitalul fără a se cere și dobânzile, iar în acțiunea posterioară prin care s'a cerut dobânzile s'a opus prescripția.

Prin motivul de casare se pretinde că tribunalul a violat art. 1865*) alin. 1 cod. civ., pentru că deși cererea introdusă la tribunalul Dolj privea în adevăr numai plata capitalului, prin ea s'a întrerupt însă, prescripția și față de procentele datorate la capital, căci este de principiu că acțiunea în revendicare a unui bun, derivând din același drept de proprietate ca acțiunea în restituirea fructelor, exercitarea acțiunii pentru fond întrerupe prescripția și pentru venit.

Art. 1865 cod. civ., prevede că întreruperea civilă a prescripțiunii se operă printr'o cerere făcută în judecată, fie introductivă de instanță, sau numai incidentă, într'o instanță deja începută.

În regulă generală, efectul întrerupător de prescripțiune pe care îl are o acțiune în justiție conform textului citat, nu se poate întinde la o altă acțiune și numai în cazul când acțiunea care a fost introdusă în justiție ar avea același obiect și o singură cauză, cu altă acțiune, așa încât aceasta din urmă să fie virtual cuprinsă în cea dintâi, numai în atare caz efectul întrerupător de prescripțiune pe care îl produce prima acțiune, se va opera și pentru cealaltă, astfel în aplicarea acestei excepțiuni se admite în drept că acțiunea intentată pentru reclamarea unui capital, produce o întrerupere de prescripțiune și pentru acțiunea de reclamarea dobânzii.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Dec. No. 105-932. Președinte: S. Tipei, cons.

Cărți funduare. Intabulare pe baza posesiei de fapt. Contestație. Radiere. Condiții.

Potrivit art. 63 din legea XXIX din 1886, în urma contestației proprietarului fonciar, instanța de c. f. este obligată să dispună radierea înșcrierii făcută în c. f., în baza posesiunii de fapt.

În speță, este necontestat că, prin încheierea atacată cu contestație de către intimată, ca proprietară fonciară, dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, s'a întabulat pe numele recurenților, în baza posesiunii de fapt.

În această situațiune, fiind întrunite toate condițiunile prevăzute de lege pentru restabilirea stărei anterioare în c. f., nu se poate susține, că Tribunalul ar fi greșit când a dispus radierea intabulării făcută pe numele lor, fără a mai ține seamă de contractul invocat și de

*) Art. 1497 C. Civ. A.

termenul folosinței imobilului și în consecință, motivul de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 12/1933. Președinte: S. Tipei, consilier

Cărți funduare. Drept de ipotecă. Prenotare pentru creanțe scadente. Cazul cambiilor prescrise.

Potrivit art. 88 reg. c. f., prenotarea dreptului de ipotecă este a se admite și în baza actelor de obligațiune cu privire la creanțe scadente.

Astfel fiind, Tribunalul numai în mod greșit a respins cererea de prenotare a ipotecii pentru motivul că, cambiile, în baza cărora se cere această prenotare, sunt prescrise și nu a cercetat dacă aceste cambii nu constituiesc acte de obligațiune de drept civil, așa cum prevede art. 88 reg. c. f. și în baza cărora prenotarea ipotecii ar trebui să fie admisă.

Jurisprudențe comerciale**Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III.**

Dec. No. 2035/931. Președinția C. Băleanu, cons.

Cambie emisă de o societate în nume colectiv. Nu poate fi executată contra componentilor, când aceștia nu figurează personal. Titlu abstract. Art. 88 cod. com. ard.

Intimata societate în nume colectiv, emite o cambie în ordinul recurenței. Tribunalul emite mandat de plată cambial, atât contra societății, cât și contra componentilor personal. Aceștia se adresează tribunalului și cer scoaterea din vigoare a ordinului de plată contra lor, menținându-l numai contra societății emitente pe motiv că ei (componentii), nu au semnat cambia în numele lor personal, ci numai ca reprezentanți ai societății, emitenta cambiei.

Tribunalul a admis cererea componentilor și sentința a fost confirmată de Curtea de Apel din Tg.-Mureș.

Posesora cambiei a făcut recurs pe motiv că asociații unei societăți în nume colectiv fiind solidar răspunzători pentru obligațiunile societății, ei pot fi obligați la plată pe baza cambiei emisă de societatea din care fac parte.

Este de principiu că cambia fiind un efect abstract, drepturile și obligațiunile încorporate în ea nu subsistă și nu operează decât între persoanele și în calitatea în care au semnat cambia; de unde urmează că față de cei cari nu figurează cu semnătura lor proprie pe cambie, nu se nasc drepturi și obligațiuni cambiale.

Astfel fiind și întrucât în speță este necontestat de recurentă că intimată nu au semnat în nume personal cambia în litigiu, motivul I de casare este neîntemeiat, răspunderea solida-

ră pentru plata sumei cambiale fiind în funcție de existența calității de debitor cambial, ce trebuie să apară din cambie însăși.

În ce privește calitatea intimaților de componenți ai societății, emitenta cambiei considerând că este exact, că potrivit art. 88 cod. com., asociații unei societăți în nume colectiv sunt obligați solidar cu toată averea lor, pentru obligațiunile societății.

Acest principiu poate fi însă aplicat în materie cambială numai atunci când asociații au semnat cambia și în nume personal, contractând astfel obligațiuni cambiale directe, de oarece semnătura celor obligați pusă pe cambie constituie un element esențial al cambiei, din care se naște dreptul posesorului cambial la exercițiul acțiunii cambiale cum și obligațiunea de plată a celor ce au semnat ca acceptanți, emitenți, giranți, etc.; astfel dar lipsa semnăturii în nume personal a asociaților unei societăți în nume colectiv, apără pe aceștia de răspundere personală pentru obligațiunile cambiale contractate exclusiv de societate prin semnătura ei. Astfel fiind, ambele motive de recurs sunt neîntemeiate și recursul urmează a fi respins.

Jurisprudențe procedurale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția I.

Decizia No. 84/934 Președ. S. Tipei cons.

Conform dispozițiilor proced. civile din Ardeal citarea și comunicarea actelor de procedură se fac avocaților imputerniciți cu procură. Recurs tardiv.

DELIBERAND,

Asupra incidentului de tardivitatea prezentului recurs, ridicat de intimați;

Având în vedere că prin acest incident se susține că deciziunea atacată cu prezentul recurs fiind comunicată reprezentantului recurentei adv. Dr. Publiu Conda, la 16—XII—1932 prezentul recurs este tardiv fiind introdus după expirarea termenului de 30 zile dela comunicare.

Că în combaterea acestui incident, se susține că întrucât înaintea instanței de apel, recurenta de azi, Maria Morar născ. Igna, a fost reprezentată prin adv. C. Xantopol, decizia instanței de apel trebuia comunicată acestui reprezentant al recurentei, iar termenul de recurs curge numai dela această comunicare; că întrucât comunicarea deciziei către Adv. C. Xantopol, s'a făcut la 16 Februarie 1933, prezentul recurs a fost introdus în termen.

Având în vedere că din examinarea dosarului de fond, rezultă: că recurenta Maria Morar născ. Igna atât înaintea primei instanțe cât și înaintea instanței de apel a fost reprezentată

prin adv. Dr. Publiu Conda care a redactat și introdus apelul făcut de Maria Morar născ. Ignat, în contra sentinței Tribunalului Hunedoara No. 2984—1930, numitul adv. fiind citat ca reprezentant al recurentei înaintea Curții de Apel.

Că în ședința dela 5 Octombrie 1932, când s'a pronunțat decizia atacată cu prezentul recurs, s'a prezentat pentru apelantă avocatul C. Xantopol, pe baza procurii atașată la dosarul Curții de fond.

Că prin această procură, **nu s'a revocat mandatul** dat de recurentă avocatului Dr. Publiu Conda, de a o reprezenta în acest proces.

Că, chiar înaintea acestei instanțe recurenta a fost citată atât prin adv. C. Xantopol cât și prin adv. Publiu Conda, de unde rezultă că la data de 5 Octombrie 1932, recurenta era reprezentată în proces de 2 avocați: Publiu Conda și C. Xantopol.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 109 din procedura civilă în vigoare în Transilvania, când o parte are mai mulți mandatar, cum este în speță, ori care o poate reprezenta.

Că așa fiind, și întrucât în sistemul procedurii civile în vigoare în Transilvania, citarea și comunicarea actelor și sentințelor nu se face pe numele părților ci al reprezentanților lor avocați, în speță comunicarea deciziunii Curții de fond a fost legal făcută avocatului Dr. Publiu Conda, care era în drept să primească în numele recurentei deciziunea atacată cu recurs.

Că deci comunicarea deciziunii Curții de fond făcută la 16—XII—1932 de către adv. Dr. Publiu Conda fiind valabilă, termenul de recurs de 30 zile a început să curgă dela această dată, astfel că nu mai era necesară o nouă comunicare și pe numele avocatului C. Xantopol, pentru curgerea termenului de recurs.

Că prin urmare recursul de față introdus la 13 Martie 1933, adică după trecerea termenului de 30 zile dela comunicare, este tardiv și urmează a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția III

Decizia No. 285/1933. Președinte D. G. Lușu Preș.

Aderarea la apel. Se poate face numai în apelul introdus de partea cu interese contrare în proces.

1. — Textul art. 40 din legea accelerării, pus în discuție prin motivul de recurs, dispune că intimatul este în drept, chiar după expirarea termenului în care putea declara apel, să adere la apelul principal făcut de partea adversă printr'un apel propriu, care să tindă la reformarea sentinței tribunalului.

Raportul care a însoțit proiectul de lege la Cameră, vorbind de inovația legiuitorului din 1929, față de principiile vechei legi de accelerare din 1925, spune că „inovația constă în posibilitatea de a adera la apelul părții protivnice“.

Termenii întrebuințați atât de legiuitor cât și cei ai raportului de „partea adversă” și „partea protivnică” arată în mod clar și fără posibilitate de dubiu, că aderarea se poate face numai la apelul introdus de partea cu interese contrarii în proces, ceea ce exclude putința de aderare a părții cu interese alăturate cum este în speță girantul în raport cu emitentul și amândoi împreună față de ultimul beneficiar reclamant.

Această interpretare este confirmată și de faptul că legiuitorul român din 1929 a fost influențat în introducerea instituției „aderării la apel” de instituția existentă, în vigoare în Ardeal unde, conform § 493 din procedura civilă ardeleană, aderarea se poate face numai la apelul părții cu interese opuse (partea contrară).

Deci această primă parte a motivului de recurs este nefondată.

Jurisprudențe penale

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 429/1934 Preș. N. Stănilă cons.

Consilierul, care a luat parte la Camera de punere sub acuzare, cu ocazia judecării înființării unui sechestr, poate judeca procesul în fond. Elementele înșelăciunii (art. 50 N. P.).

Asupra recursurilor declarate de apărătorii speciali de acuzații Alexandru Sziebert, Eugen Sziebert și Friederich Ernst Schuler contra deciziei Curții de Apel Cluj No. P. III 3022-5/1932, prin care primii doi acuzați au fost condamnați la câte șase luni reclusiune și ultimul la o lună închisoare corecțională pentru faptul prevăzut de art. 380 c. p, 50 Nov, pen, și 383 c. p,

Asupra nulităților de formă invocate în baza art. 384 pct, 2 pr, pen.

Având în vedere că prin acest motiv de casare se susține că s'au violat dispozițiunile art. 66 și 67 pr. pen, prin aceea că la judecarea apelului a luat parte un judecător ce a participat și la camera de punere sub acuzare cu ocazia judecării a două opoziții făcute de acuzați în timpul instrucțiunii.

Având în vedere că în adevăr se constată în fapt că din complectul de judecată pentru soluționarea apelului acuzaților a făcut parte și Dl Consilier Victor Stamatopol care deosemeni a mai soluționat, ca membru al Camerei de Punere sub acuzare, două opozițiuni făcute de acuzați contra ordonanțelor judecătorului de instrucție respectiv prin care se ordonase, în timpul instrucțiunii, înființarea unui sechestr penal asigurător.

Considerând că art. 66 pr. pen. exclude de a lua parte la judecarea cauzei înaintea instanței inferioare ca judecător de instrucție, ca

membru al Camerei de Acuzare sau ca judecător de ședință.

Că art. 65 pr. pen. precizează că acel ce a fost raportorul cauzei înaintea Camerei de Acuzare nu poate lua parte la desbaterea principală, iar ceilalți judecători ce au luat parte la darea hotărârei de punere sub acuzare întrucât este posibil să nu fie desemnați a lua parte la desbaterea principală.

Considerând că aceste texte invocate de recurenți privesc ipoteza când magistratul ar fi dat o deciziune de trimetere în judecată, nu și cazul cum e în speță, când consilierul s'a pronunțat în această afacere numai într'o cerere incidentă privitoare la înființarea unui sechestr penal asigurător.

Că deci instanța de Apel a fost bine constituită și motivul de casare întemeiat pe nulitate prevăzute de art. 384 pct. 2 pr. pen. e nefondat și se respinge.

Având în vedere motivul de casare întemeiat pe nulitatea de fond prevăzută de art. 385 pct. 1 a pr. pen. și prin care se susține în esență că faptul care face obiectul acuzației nu constituie o infracțiune deoarece nu întrunește elementele constitutive ale crimei de înșelăciune prev. de art. 50 Nov. pen.

Având în vedere că instanțele de fond stabilesc în fapt că acuzații Alexandru Szieberth și Eugen Szieberth, fiind în concordat preventiv, au retăcut și negat prin ținuta lor frauduloasă față de creditori și reprezentanții acestora, că marfa care forma gajul creditorilor, a fost sechestrată întreagă de percepția din Bistrița încă dela 11 Septembrie 1931 pentru suma de 38.000 lei, impozite neplătite și, fără să avizeze pe creditorii firmei au lăsat ca marfa în valoare de 764.000 lei, în ziua de 11 Ianuarie 1932 să fie vândută la licitație de Percepție pentru suma debită și cumpărată în mod fictiv de un prieten al lor, acuzatul Friederich Ernst Schuller, rămânând însă tot acuzații proprietarii și administratorii mărfii vândute și prin aceste manopere a cauzat creditorilor concordatari daune materiale în valoare de peste 20.000 lei.

Considerând că art. 50 Nov. pen. cere pentru existența infracțiunii următoarele elemente componente: a) Să existe o amăgire; b) din cauza acestei amăgiri să se provoace o inducere în eroare sau o menținere în eroare a victimei și c) din cauza acestei induceri sau mențineri în eroare victima să sufere daune.

Având în vedere că în ceea ce privește primul element: amăgirea, instanțele de fond stabilesc numai că acuzații au retăcut și negat prin ținuta lor frauduloasă că există un sechestr înființat de fisc și că s'au înțeles cu un prieten al lor să liciteze pentru dânsii.

Considerând că pe de o parte termenii, „au retăcut și negat” se anulează unii pe altul și nu poate constitui o motivare, iar pe de altă parte noțiunea de amăgire presupune din par-

tea agentului un fapt pozitiv, o acțiune în contra lezăturii din care să rezulte în mintea acestuia o inversare a realităților după dorința și după scopul urmărit de autor.

Că în speță acuzații nu aveau nici o obligațiune legală de a anunța pe creditorii și licitația fiind făcută cu forme legale și cu publicațiuni, creditorii puteau lua cunoștință de vânzare și concurs la licitație.

Că în ceea ce privește înțelegerea cu Friederich Ernst Schuller, aceasta nu poate constitui o manoperă frauduloasă care să provoace amăgirea creditorilor, fiindcă dacă vânzarea a fost fictivă și se va putea dovedi aceasta reclamantii au deschisă calea acțiunii civile, care ar urma să constate că mărfurile nu au eșit nici un moment din patrimoniul acuzaților și că formează încă gajul creditorilor. Oricum, dintr'un dol civil nu se poate presupune un dol cu caracter penal.

Considerând că în ceea ce privește al doilea element al infracțiunii, inducerea în eroare sau menținerea în eroare, instanțele de fond o deduc din faptul că s'a lucrat în așa fel încât creditorii să nu știe de existența sechestrului și de existența vânzării.

Considerând că debitorii nefiind obligați să înștiințeze pe creditorii de înființarea sechestrului și de vânzare, numai creditorii trebuiau să se intereseze de acesta și din faptul că, după terminarea licitației un creditor ar fi întrebat de ce este lume adunată și s'ar fi răspuns că este o adunare de negustori, nu se constată și nu se poate deduce din partea acuzaților că au întrebuințat manopere dolosive pentru a crea o eroare în mintea creditorilor cu atât mai mult cu cât unul din creditorii Dr. Musulini, parte civilă din acest proces, a luat chiar parte la licitație și a semnat chiar procesul verbal de licitație.

Că deci nici acest element al infracțiunii nu există.

Considerând că în ceea ce privește ultimul element al infracțiunii, că din cauza eroarei victimele să fi făcut ceva ce nu ar fi făcut dacă nu ar fi existat această eroare, se constată că ei s'au plâns de neregularitatea licitației și de faptul că cumpărătorul a fost fictiv.

Considerând că această neregularitate, precum și faptul că cumpărătorul a fost fictiv și a cumpărat tot pentru debitorii se pot tranșa, dacă se vor dovedi adevărate, pe cale civilă pentru a se stabili cui aparține realmente marfa.

Că oricum din moment ce nu se stabilește un raport de cauzalitate între daună și între vre-o dispozițiune luată de victimă sub imperiul eroarei nu mai poate fi vorba de înșelăciune în sensul penal al noțiunii.

Considerând că față de totala lipsă de elemente penale nu există infracțiune și neexistând infracțiune nu poate exista nici complicitatea pusă în sarcina ultimului acuzat.

Că astfel fiind, motivul de casare întemeiat pe nulitatea prevăzută de art. 385 p. 1. a pr. pen. este întemeiat și recursul câtă a se admite, căsându-se fără trimitere conform art. 53 lit. a din Legea Curții de Casație, deciziunea atacată și în conformitate cu art. 326 pct. 1. pr. pen. acuzații se declară achitați de acuzarea de crimă de înșelăciune și complicitate la această crimă.

Că față de soluțiunea adoptată este inutil a mai discuta celelalte motive de casare.

Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.

Decizia No. 1529/933 Președinte: Al Dem. Opreșcu, consilier.

Calomnie adresată unor funcționari ai Prefecturii. Aceasta fiind reclamantă nu poate să autorizeze urmărirea infracțiunii ci numai Ministerul de Interne are acest drept. Art. 9 legea și apărarea onoarei. Lipsa autorizației. Achitare conf. art. 326 pct. 4 procedura penală.

DELIBERAND,

Asupra recursului introdus de Parchetul General depe lângă Curtea de Apel Cluj și de reprezentantul părții civile în contra deciziunii aceleiași Curți cu No. P. I. 2884;5—1932 și prin care acuzatul Tâmpânariu Ilie a rămas achitat de sub invinuirea infracțiunii prev. de art. 3 al. II p. II a legii pentru apărarea onoarei.

Având în vedere, că recursurile sunt declarate cu invocarea nulităților prev. de art. 385 p. 1. a. depunându-se din partea parchetului general și motive scrise.

Având în vedere, că prin rechizitorul parchetului Tribunalului Turda cu No. 2864—1932 acuzatul Ilie Tâmpânariu a fost trimis în judecată, în urma reclamațiunii prefecturii județului Turda, care s'a constituit parte civilă; pentru faptul că în decursul anului 1931, acuzatul a întrebuințat expresiuni infamante la adresa picherilor și a șefului serviciului tehnic al jud. Turda, — afirmând că aceștia fură fără a preciza mai mult.

Că atâta tribunalul ca prima instanță cât și Curtea de Apel Cluj, constatând, că reclamanta nu are autorizația prev. de art. 9 din legea XLI, deoarece autorizația dela dosar este emisă de însăși prefectura, — a achitat pe acuzat în baza art. 326 pct. 4 c. p.

Considerând că reclamațiunea este făcută de prefectura jud. Turda care s'a simțit lezată, prin faptul că unii din funcționarii săi au fost jicniți prin expresiuni infamante proferate de acuzat și în consecință această autoritate ar urma în baza art. 9 din legea onoarei să ceară autorizațiunea prealabilă și necesară, dela organele superioare, care în speță este Ministerul de Interne.

Că deci autorizația dela dosar emisă de prefectura, care este însăși partea (reclamanta) lezată, este fără valoare, așa că instanțele de fond achitând pe acuzat în baza art. 326 pct. 4 din

lipsa autorizațiunii, a făcut o bună aplicațiune a legii, lipsind condițiunea esențială pentru a se urmări infracțiunea.

Că astfel fiind prin motivul de casare bazat pe art. 385 p. l. a. găsindu-se nefondat recursul urmează a se respinge ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Dec. No. 202—1933. Preș. Al. Dem. Oprescu consilier

Art. 7, 8 și 11 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni la liniștea publică. Provocare la agitații și ură împotriva națiunii române. Articol de ziar. Instanța de fond nu arată cari sunt pasagiile pe cari le caracterizează, ci face numai aprecieri. Casare din oficiu.

Asupra recursului introdus de Szász Endre împotriva deciziunii Curții de Ape! din Cluj S. III-a cu No. P. III 3763—12/31 prin care a fost condamnat la 6.000 Lei amendă ca pedeapsă principală și lei 4.000 amendă ca pedeapsă pecuniară, în baza art. 7, 8 și 11 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni la liniștea publică și cu aplicațiunea art. 92 c. p. ard.

Asupra motivului de casare întemeiat pe nulitatea dela art. 385 p. l. a. pr. pen,

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului de față se constată că, pentru a condamna pe recurent în baza textelor mai sus menționate, Curtea de fond stabilește în fapt numai că susnumitul ar fi provocat agitații și ură împotriva națiunii române întrebuintând un limbaj neobisnuit în vehemență, printr'un articol de ziar afirma că maghiarii și evreii au fost forțați prin diferite manopere a se înscrie la recensământ ca români, fără a arăta însă care erau pasagiile din acel articol pe care ea le caracterizase astfel:

Având în vedere că, în atare situațiune, Inalta Curte nu poate verifica dacă faptul care a servit drept bază condamnării constituie sau nu starea de fapt a infracțiunii imputate acuzatului, deoarece, după cum s'a văzut mai sus, Curtea de fond se mărginește a face simple aprecieri, fără a arăta cari sunt pasagiile din articolul incriminat pe care le apreciază astfel.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 633/933 Preș. C. Rătescu președinte

Jurământul preoților ca martori. Preotul propus ca martor nu este dispensat de jurământ sub sancțiune nulității. Formalitatea jurământului este substanțială și de ordine publică.

Articolul 42 din reg. pentru disciplina bisericească care dispenzează pe preoți de jurământ nu-i o derogare la legile civile ordinare, deoarece Sinodul n'are competența de a statua decât în afaceri spirituale și disciplinare exclusiv bisericești.

Având în vedere, că din examinarea proce-

sului verbal al desbaterilor din 26 Martie 1932, rezultă că martorul Preot Petre Gavrilă propus de partea civilă, a fost audiat fără jurământ, ca informator pentru motivul, ridicat din oficiu de Curte, — că fiind preot nu avea autorizațiunea dela Patriarhie de a jura, deși susnumitul martor nu refuzase a presta jurământul, nefăcând nici o obiecțiune în această privință.

Considerând că potrivit principiului admis în această materie persoanele chemate a da mărturie într'o cauză, sunt câștigate părților din chiar momentul încuviințării audierii lor iar formalitatea jurământului martorilor prescrisă de art. 342 proc. penală fiind substanțială și de ordine publică, neîndeplinirea ei face ca depunerea martorului să fie nulă.

Considerând că în materie criminală, persoanele cari nu pot fi primite a face declarațiuni ca martori fiind limitativ, arătate de art. 347 proc. penală, judecătorii nu pot extinde aceste dispozițiuni excepționale la alte persoane neprevăzute de lege.

Că în ceea ce privește pe preoți art. 42 din regulamentul pentru disciplină bisericească prin care aceștia sunt dispensați de a jura, nu poate deroga la legile civile ordinare, deoarece Sinodul, conform art. 12 din legea sinodială, nu are competența de a statua decât în afaceri spirituale și disciplinare exclusiv bisericești.

Că astfel fiind și cum în speță se constată că martorul preot Petre Gavrilă nu a fost întrebat și nu a refuzat prin urmare de a jura, Curtea era obligată să-l asculte sub jurământ și nu ca simplu informator, deoarece dispozițiunile de mai sus, privitoare la disciplină bisericească nu sunt de ordine publică, și nu obligă instanța a le aplica în oficiu, în cazul când martorul — preot — nu înțeleze a se prevala de ele.

Că prin urmare, judecând astfel, Curtea de fond, a violat dispozițiunile art. 342 și 347 proc. penală, pronunțând o deciziune nulă și deci casabilă, față de care prezentul motiv de casare, fiind fondat, fără a mai fi nevoie de a se examina și celelalte motive invocate, recursul urmează a se admite, casându-se suszisa deciziune cu trimitere la Curtea cu Jurați din județul Argeș, pentru a se proceda la o nouă judecată a afacerii în fond.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 2255—932 Președ. Al. Dem. Oprescu, consilier

Recurs. Partea care declară recurs este obligată a arăta lămurit dispozițiunea din sentința pe care o atacă invocând totdeauna și cauza de nulitate.

Amnestie. Suma până la care sunt amnestiate delicturile silvice este cea prevăzută de lege ca pedeapsă nu cea aplicată de instanță.

DELIBERAND,

Asupra recursurilor declarate de reprezen-

tantul Ocolului Silvic Pui și de inculpatul Francisc Konka în contra deciziei Curții de Apel Cluj No. 442—1930, prin care inculpatul de mai sus a rămas condamnat la 20.000 lei amendă pentru delictul prevăzut de art. 60 din codul silvic și 90 din codul penal.

Văzând recursul reprezentantului Ocolului Silvic.

Având în vedere că în sprijinul recursului nu invocă nici un caz de nulitate și nu arată care anume dispozițiune din deciziune o atacă.

Considerând că în conformitate cu art. 31 N. p. p. combinat cu art. 390 p. p. **partea care atacă cu recurs o deciziune este obligată a arăta lămurit contra cărei dispozițiuni din sentință face recurs, invocând tot odată și cauza de nulitate.**

Că în speță, constatându-se că recurentul nu s'a conformat textul lui de lege menționat mai sus — recursul se găsește nedeterminat și în consecință cată a se respinge în conformitate cu art. 434 al. 3 pr. p.

Asupra recursului inculpatului.

Având în vedere că prin acest recurs, se susține că întru cât faptul a fost săvârșit înainte de data de 1 Decembrie 1928 urmează a fi amnistiat în conformitate cu art. 2 din legea pentru amnestiere, a unor infracțiuni din 6 Iunie 1929, deoarece amenda la care a fost condamnat nu depășește suma de 20.000 lei.

Considerând că prin art. 2 din susmenționata lege se prevede în adevăr că **delictele silvice a căror pedeapsă depășește suma de 20.000 lei sunt exceptate dela beneficiul amnestiei.**

Considerând că în conformitate cu **principiile ce guvernează această materie, prin aceasta se înțelege pedeapsa prevăzută de infracțiunea săvârșită de inculpat iar nici de cum pedeapsa aplicată de instanță.**

Că dar, și întru cât în speță se constată că pedeapsa prevăzută de delictul săvârșit de recurent depășește cu mult suma de 20.000 lei, în consecință faptul este exceptat, în conformitate cu art. 2 litera b, din menționata lege, dela beneficiul amnestiei.

Că dar motivul găsimu-se nefondat, recursul cată a se respinge.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția II

Decizia No. 2225/1932, Președinția C. Gh. Rătescu, președ.

Motive de recurs tardive. Nu se pot lua în considerare, chiar dacă recursul a fost declarat în termen.

DELIBERAND,

Asupra recursului declarat de lezatul Konnerth asistat de avocatul său contra Deciziei No. P. II 700—31 a Curții de Apel Cluj S. II-a, prin care confirmându-se sentința No. P. 2881—1930 a Tribunalului Someș secția II, acuzatul Dr. Ștefan Pop a fost achitat pentru delictul de omucidere prin imprudență.

Având în vedere că, acest recurs a fost declarat cu invocarea cazului de nulitate prevăzut de art. 385 pct. 1. a. proc. pen. formulându-se și motive scrise.

În ceea ce privește **motivele scrise, urmează a fi înlăturate din discuțiune ca tardive, deoarece rezultă din dosar că recursul fiind declarat în instanță în ziua de 25 Noembrie 1931, — motivele de recurs au fost introduse în ziua de 10 Decembrie acelaș an, deci, peste termenul legal de 8 zile dela declararea recursului, prevăzut de art. 388 pr. pen. comb. cu art. 31 Nov. proc. pen.**

Curtea de Apel Cluj, Secția II.

No. P. 672/1932

Compensarea deținerii preventive în pedeapsă. De cine se face.

Tribunalul Hunedoara în ședința dela 20 Februarie 1932 comunicând acuzatului Deciziunea Inaltei Curți de Casație prin care i-s'a respins recursul înaintat împotriva deciziei Curții de Apel prin care a fost condamnat la 10 ani temniță grea pentru crima de omor, acesta a cerut ca să i se socotească ca împlinit prin arestul preventiv timpul petrecut în arest dela pronunțarea sentinței tribunalului și până la pronunțarea Deciziei Curții de Casație, cere respinsă de tribunal.

Având în vedere că **asupra socotirii timpului petrecut în arest preventiv dela pronunțarea sentinței tribunalului, numai Curtea de Apel și Curtea de Casație sunt competente a se pronunța, Tribunalul hotărând numai în cazul când prin sentința sa nu a dispus asupra acestei chestiuni și aceasta potrivit dispozițiilor din art. 505 al. II pr. pen.**

Că astfel fiind, cererea adresată de acuzat Tribunalului este inadmisibilă.

Având în vedere că cererea acuzatului e și nefondată de oarece potrivit art. 41 din legea penitenciarelor era obligat a face dovadă că a depus o muncă organizată în atelierelor arestului ceea ce nu a făcut nici înaintea Curții de Apel nici înaintea Curții de Casație.

Pentru aceste motive, Curtea a trebuit să respingă recursul declarat în contra încheierii Tribunalului din 20 Februarie 1932.

Președinte, ss. G. Haupt, Raportor, ss. C. Epure, ss. N. Th. Pâslaru, Grefier, ss. Dr. Gherman.

Jurisprudențe la diverse legi

Dos. 760/1933, Președinția C. Crăciunescu, consilier

Locuința pentru personalul judecătoresc. Legiuitorul prin art. 6 din Legea de organizare judecătorească n'a prevăzut procurarea locuințelor necesare judecătorilor și personalului judecătoresc, respectiv în chip obligator, el mărgi-

nindu-se la o simplă recomandatiune făcută județelor și comunelor.

DELIBERAND,

Având în vedere că articolul 6 din legea pentru organizarea judecătorească după ce prin aliniatele 1, 2 și 3 prevede într-o formă imperativă că procurarea locuințelor necesare judecătorilor de, ocol cum și cheltuielile de mobilier, întreținere, încălzit și luminat, se suportă de către județ sau comună, calificând aceasta ca o sarcină ce cade asupra județelor și comunelor, adaugă apoi prin aliniatul 4 că se va căuta ca localurile de judecătoria ce se vor clădi, sau închiria după promulgarea legii de față să cuprindă și încăperile necesare pentru locuința judecătorului, a ajutorului de judecător și a grefierului.

Considerând că atât din forma în care e redactat textul acestui ultim aliniat și în deosebi din expresiunea „se va căuta” cât și din faptul că din alineatele precedente, unde era vorba de necesitățile indispensabile pentru însăși funcționarea acestor instanțe judecătorești, legiuitorul a întrebuițat expresia imperativă „sunt în sarcina” pe care apoi a părăsit-o în aliniatul 4, rezultă că procurarea de locuințe pentru personalul judecătoreesc este o recomandatiune pe care legiuitorul a înțeles să o facă administrației județelor și comunelor, recomandatiune ce nu a putut să dea naștere unui drept în favoarea personalului judecătorilor de a pretinde să li se procure locuința.

Că, deci dacă județele și comunele nu au realizat recomandatiunea astfel făcută, persoanele în favoarea cărora ea s'a prevăzut, nu vor avea drept să intenteze acțiune în justiție pentru executarea acestei dispozițiuni, sau în caz de neexecutare pentru plata în daune.

Că întru cât în speță Curtea de Apel prin hotărârea sa, a dat tocmai această interpretare caracterului pe care îl are dispoziția cuprinsă în textul de lege citat mai sus, când a decis că art. 6 nu are caracterul unei obligațiuni ce se impune în sarcina județului, din care să decurgă drepturi a căror lezare să aducă posibilitatea unei acțiuni în contencios, judecătorii neavând dreptul la o locuință în natură într'un deosebit local, ci numai la indemnitate de chirie din bugetul Ministerului de Justiție, ca toți funcționarii statului, conform art. 16 din legea statutului funcționarilor, — urmează că recursul de față este neîntemeiat și cătă a fi respins ca atare.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția I

Dec. No. 277/934, Președinția Al. Luca, președinte

Cerere de a fi înscris în listele de cetățenie română. Respingere. Apel la tribunal. Constituirea instanței cu procuror. Rea constituire. Art. 80 și 81 pr. civ., 64, 65 și 67 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române.

Recurentul se plânge de reaua compunere a instanței, susținând că tribunalul în judecarea apelului s'a constituit cu procuror, deși nici legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, nici regulamentul ei și nici legea dreptului comun (art. 80 și 81 proc. civ.), nu permite o asemenea compunere.

Procesul soluționat prin sentința atacată cu recurs desfășurându-se în cadrul legii și regulamentului privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, temeinicia motivului de casare urmează să fie cercetată, în primul rând, în raport cu această lege specială.

Nici în legea menționată, nici în regulamentul ei, nu se găsește vre-o dispozițiune procedurală în legătură cu compunerea tribunalelor judecând ca instanță de apel potrivit textului art. 67 din lege și aceluiaș text, în modificările suferite prin legea din 2 Iulie 1928; singura mențiune ce se face despre Ministerul public se găsește în art. 64, acolo unde se recunoaște dreptul de a face apel împotriva constatărilor stabilite din oficiu de autoritățile administrative.

Însă, din dreptul recunoscut ministerului public de a face apel în asemenea cazuri nu rezultă în nici un chip că tribunalul trebuie să se constituie cu procuror și atunci când acesta n'a făcut apel; din potrivă, și plecând dela ideea că compunerea instanței este o chestiune de ordine publică anume reglementată prin lege, trebuie admis, că atâta timp cât legea nu prevede expres că la judecarea unor anumite procese pe bază de legi speciale, instanța trebuie să se constituie în toate cazurile cu procuror, acesta nu poate face parte din compunerea instanței și prin urmare nu poate pune concluziuni.

Dacă atât prin vechiul text al art. 67 cât și prin cel modificat prin legea din 2 Iunie 1928, se prevede calea apelului la tribunal împotriva deciziunilor primarului cu mențiunea „în termenele prevăzute la art. 64 și 65” și dacă prin art. 64 se face mențiunea tocmai de dreptul de a face apel acordat Ministerului public, acesta însă trebuie interpretat în sensul, că exprimându-se astfel legiuitorul a înțeles, să mențină numai termenile acolo prevăzute, nu și dreptul procurorului de a face apel, în privința căruia nu mai face nici o mențiune.

Din examenul textelor din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române rezultând nici o regulă de procedură care să arate felul de constituire al tribunalului ca instanță de apel, urmează în mod necesar, că această constituire a rămas guvernată de principiile dreptului comun în materie.

În conformitate cu art. 80 și 81 proc. civ. Ministerul public — în afară de pricinile penale — nu poate figura în instanță ca parte principală, decât în cazurile în care legea îi dă această calitate, iar ca parte alăturată numai în cazurile privitoare la incapabili; întrucât așa cum

s'a arătat mai sus — legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române — ne punând o asemenea îndatorire Ministerului public, prezența sa în instanță și în mod legal nu putea să aibă loc.

În principiu modul de constituire al instanțelor de judecată formează o chestiune de ordine publică; acest principiu trebuie să-și găsească aplicațiunea și în cazul când vicierea compunerii instanței s'a produs, fie pentru că procurorul a pus concluziuni într'un proces în care legea nu-i dă acest drept, fie că n'a figurat într'o instanță în care prezența sa era ordonată de lege.

Chiar dacă s'ar putea susține că ordinea publică nu este atinsă printr'o vicioasă constituire a instanței cu sau fără reprezentantul ministerului public, încă atunci când prin prezența sau absența acestuia s'a pricinuit uneia din părți un prejudiciu, aceasta poate pretinde repararea lui prin desființarea hotărârii date în aceste condițiuni.

Făcând aplicațiunea acestor principii în speță și reținând faptul necontestat, că procurorul fără să fi fost autorizat de vre-o lege, a figurat în instanță și a pus concluziuni împotriva recurentului cerând respingerea apelului său, prin aceasta, instanța a fost viciată în compunerea ei, violându-se astfel art. 80 pr. civ. 64, 65 și 67 din legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III

Dec. No. 2079/1933, Președinția V. Erbiceanu, consilier

Funcționarul până când nu va fi declarat definitiv cu avizul Comisiunii, rămâne provizoriu și deci nu are acțiune în Contencios.

Având în vedere că prin acest motiv recurentul pretinde că judecând astfel Curtea a violat art. 37 din Leg. Statutului Funcționarilor publici și 79 din Reg. aceleiași legi și art. 48 din legea contenciosului administrativ prin aceea că deși prin aceste texte se definește calitatea de funcționar timp de un an sau cel mult doi ani dela intrarea în funcțiune, Curtea deși constată în fapt că a fost funcționar de 10 ani, și că la 1929 a fost avansat, totuși găsește ca fiind încă funcționar stagiar și deci nestabil.

Considerând că potrivit art. 37 din legea statutului Funcționarilor Publici, funcționarii legali numiți se consideră ca stagiar un an dela numire iar după acest termen acei care vor fi găsiți destoinici de Comisia de numiri vor fi declarați definitiv.

Că funcționarului care nu va fi găsit apt pentru definitivat i se va mai acorda de a mai face însă un an stagiul însă stabilitatea nu o capătă de plin drept după trecerea stagiului prevăzut de lege, ci trebuie acordată și ca atare până în momentul când funcționarul nu va fi declarat definitiv cu avizul Comisiunii, rămâne încă provizoriu și în consecință dacă a fost

îndepărtat din serviciu potrivit art. 4 și 8 din legea contenciosului administrativ, nefiind definitiv, nu poate ataca îndepărtarea din serviciu prin acțiunea în contencios.

Că întru cât în speță este constatată că o asemenea confirmare nu a avut loc, recurentul a continuat a funcționa nestabil până la data îndepărtării sale din serviciu.

Că în ce privește avansarea de care se prevalează recurentul, **este exact în drept că avansarea legală implică definitivarea**, dar numai puțin adevărat este că aceste avansări nu pot fi făcute decât pe baza unui aviz al Comisiunii de numiri și înaintări.

Considerând că prin decizia recurată Curtea de Apel constată că din examinarea deciziei de numire din 23 Februarie 1924 că reclamantul nu a fost avansat ci a fost numai numit în o altă funcțiune, constatare de atributul exclusiv al instanței de fond și care scapă cenzurii acestei Inalte Curți; se mai constată chiar în ipoteza avansării că pentru aceasta nu există o propunere de avansare a Comisiei respective; că față de aceste constatări și printr'o justă aplicare a textelor de lege, cu drept cuvânt Curtea de Apel a respins acțiunea ca inadmisibilă; **în asemenea condițiuni avansarea neputând opera o confirmare definitivă în funcțiune**, nu poate avea decât efectul și valoarea unei simple numiri în o nouă funcțiune, și prin urmare recurentul din lipsa avizului cerut de lege a continuat a funcționa chiar și în acea funcțiune tot ca funcționar nestabil.

Inalta Curte de Casație și Justiție Secția III

Decizia 1258/1932, Președinția O. Băleanu, consilier

Condițiunile de stabilitate ale notarilor comunali. Dreptul de a recurge la calea Contenciosului ad-tiv.

Considerând că potrivit art. 368 și 369 din legea pentru Unificarea administrativă sub regimul căreia recurentul fiind numit Notar în comuna Cornea (23 Iunie 1927) pretinde că această numire i-ar conferi stabilitate, Notarul se numește de Prefect dintre candidații care posed diploma școlii de pregătire administrativă; Că înainte de numire toți candidații trebuie să treacă examenul de capacitate cerut de Statutul Funcționarilor publici, iar art. 370 din legea administrativă prevede că, Notarii se numesc provizoriu și dobândesc stabilitate după un stagiul de 2 ani prin decizia Ministerului de Interne, dată în urma avizului Consiliului superior administrativ;

Că față de aceste dispozițiuni imperative, recurentul era obligat să facă dovada că la data numirii sale în comuna Cornea poseda examenul de capacitate și că a fost declarat stabil de Ministerul de Interne în urma avizului Consiliului Superior Administrativ, ce însă nu a făcut, ci din potrivă a susținut că nu era obligat să depună examenul de capacitate.

Că asemenea situațiune și întrucât Curtea de Apel constată și motivează că recurentul la data înlocuirii sale nu a îndeplinit condițiunile din legea Statutului Funcționarilor Publici, din legea administrativă și legea pentru organizarea administrațiilor locale pentru dobândirea stabilității, prin argumentarea că recurentul nu este funcționar stabil, și că deci nu poate uza de calea contenciosului, n'a interpretat și aplicat greșit nici un text de lege, astfel că motivele I și II de casare devin neîntemeiate, recursul urmează a fi respins fără a se mai examina, ca fiind lipsit de interes, motivul III de casare.

R E C E N Z I I

Drept bisericesc comparat

de P. Vasile Chirvaiu, Oradea

Tot în 1932 a apărut în Oradea primul volum de *Drept Bisericesc comparat* de P. Vasile Chirvaiu. Volumul conține: Instituțiuni de Drept Bisericesc, Izvoare, Colecțiuni și Cartea I din Codul de Drept Canonic latin. Autorul își motivează lucrarea prin lipsa de manuale de Drept Bisericesc în românește.

Întrucât, în opera sa s'a călăuzit de *institutiones juris canonici* a lui Maroto, lucrarea se înfățișează, nu ce privește împărțirea și documentarea, în cele mai bune condițiuni. Pentru Români, ea conține însă mult prea multe amănunte de Drept Apusean și nu destule de Drept Răsăritean. Desigur, într-o lucrare de drept bisericesc comparat, se impune studierea Dreptului Canonic Apusean. Dar nu atât cât conține lucrarea de față. O traducere în românește a *Codex Juris Canonici*, ar fi de dorit. Ar fi chiar de mare folos. Pentru pregătirea clerului și a mirenilor de a cunoaște Dreptul Bisericesc, este însă mai ales nevoie de un manual care, în primul rând să se ocupe de Dreptul Bisericesc Răsăritean și Românesc. Apoi, când e vorba de Dreptul Oriental, el trebuie studiat în forma lui actuală. Autorul greșeste prin urmare, când se întemeiază pe anteproiectul comisiei care lucrează la Roma la codificarea Dreptului Canonic Oriental. Însuși, într-o notă de sub pag. 194, spune că la Roma „se încearcă codificarea canoanelor răsăritene”. Se întrebă cum va reuși „și când și până la ce extensiune”. În tot cazul, anteproiectul unei părți din lucrarea comisiei, nu poate sub niciun cuvânt fi comentat într'un manual de drept comparat. Fiindcă, delat anteproiect la proiect mai va; și chiar un proiect de cod nu devine cod, până nu este sancționat și promulgat. Cine știe ce însemnează un anteproiect, nu e niciodată sigur dacă primul anteproiect va deveni vreodată măcar proiect...

Autorul care a studiat în București înainte de 1918 literile și matematicile, știe bine românește și scrie corect. Se arată convins că, pentru a folosi de știința Dreptului Bisericesc, trebuie făcut cunoscut dela început termenii tehnici și limbajul acestui drept. Necontestat că s'a ostentat în acest scop. Nu a izbutit însă complect. Nu e fericită expresiunea „*inconjurarea părtinirii persoanelor*”. Ea trebuie înlocuită cu un singur cuvânt: nepărtinire sau imparțialitate. Vorbind de *religiuni exempte*, se poate crede că e

vorba de ceva necunoscut, privitor la confesiuni, pe când autorul vre să vorbească de ordine călugărești, ce nu stau sub ascultarea căruiarhului localnic. Nici *clauzură* nu se înțelege ce este, trebuie înlocuită prin, obligația călugărilor de a locui într-o parte a mănăstirii în care nu e îngăduit oricui să pătrundă. *Religioși*, românește însemnează pioși. Nimeni nu va pricepe că autorul înțelege prin religioși pe călugări. Deasemenea, Românul nu știe ce sunt *reguaru*. Ca să priceapă, trebuie spus, călugări cu tipic mai aspru. *Dreptul religioșilor* nu are înțeles; trebuie spus *dreptul monahal*. Nu se zice în românește *bărbați selecti*, ci distinși ori aleși. Nu e bine zis nici *acomodațiu*. Trebuie spus *acomodativ*. Nu se zice *coadiutori*, ci coajutori. Prin *Corifeu* nu se mai înțelege azi șef, ci războinic de seamă; de aceea, nu *Corifeul Apostoliilor* ci se zice Iub. Sf. Petru, ci verhovnicul lor. În scrierile juridice nu se întrebuițuează expresiunea „*dreptul popoarelor* ci *dreptul ginților*. *Voturi* nu se zice în românește, decât în materie electorală; deci dar, nu *puterea de a nimici voturile copiilor* ci a legămintelor lor. *Literi* în românește însemnează buchii, slove, caractere, Buchstabe, niciodată scrisori. Prin urmare, nu se zice *litere apostolice și pontificale*, ci scrisori *Mandate sau precepte* n'are înțeles când e vorba de ordine sau instrucțiuni. Corect e *pecetie*, nu *pecetul*. Deasemenea, nu *din consul*, ci după consultarea sau luând avizul. Nu punem *poți*, noi Români punem temeii. Când toată lumea zice: *judicial și extrajudicial*, nu are rost *judicial și extrajudicial*. Celor cărora în alte limbi li se spune „*doctorii Bisericii*”, Români li se spun „*mari dascăli ai Bisericii*”. Români nu pricep ce-i asta *jurisprudența fermă*. Ei cunosc *jurisprudențe tari, puternice, necontestate stabile*. Nu cunosc nici expresiunile de *genuin și spur*, ci cele de *autentic și apocrof*. Trebuie spus în românește *dispense* ori *dispensări* și nici *decum dispenzațiuni*. *Boala pestișului*, un moment nici noi n'am înțeles ce poate fi, căci boala aceasta pe românește se chiamă *ciumă*. *Răsăriteni se pot împărtași în iubilei și îndulgențe* trebuie înlocuit prin: pot participa la jubileuri și dobândi indulgențe. În loc de *legi preceptive și permitente*, trebuie zis *legi principiale și legi îngăduitoare*. *Subreptiune* se spune în limba juridică *omisiune sau omisiune esențială*. *Obreptiune*, este deasemenea un termen neînțeles, ce trebuie înlocuit prin *inexactitate sau fals*. *Denegat* se zice *contestat sau tăgăduit*. În Dreptul Bisericesc *privilegiilor*, li se zice *pronomii*.

Fericit a fost autorul când a înlocuit expresiunea de „*drept cutumier*”, întrebuițat de autorii operilor juridice, prin „*drept obicinuelnic*”. Și mai bine ar fi poate „*dreptul obiceiului*”.

În sfârșit, în cele trei volume de Drept Canonic Oriental, Mariu Theodorian, nu comentează numai canoanele apostolice, ci și cele ecumenice, locale și ale Sfinților Părinți Orientali. Toate câte se găsesc în *Pidalion*.

Dacă, în viitoarele sale volume, autorul va ține seama de aceste observațiuni, lucrarea sa, va fi lipsită de tot ce-i scade din reala ei valoare. Se va impune nu numai în școlile unite, ci chiar în cele neunite; căci este o lucrare serioasă, care face știință absolută fără de a polemiza cu nimeni.

Pentru că din pricina programelor școlare care a redus mult studiul limbii latine, ar fi bine ca autorul să traducă în românește textele latine, toate.

M. Theodorian—Carada